گذر

پاداش پایان خدمت یک‌میلیاردی

• دادستان دیوان محاسبات توضیحاتی درباره پاداش‌های پایان خدمت بازنشستگی مدیران در پایان سال ۹۶ ارائه کرد. فیاض شجاعی در گفت‌وگو با خانه ملت، گفت: با توجه به اینکه در بودجه سال ۹۷ پاداش پایان‌خدمت محدود شد، افراد زیادی ترغیب به بازنشستگی در پایان سال ۹۶ شدند تا از مزایای پاداش بهره‌مند شوند. در نشست کمیسیون بودجه مقرر شد که دیوان محاسبات گزارش پاداش‌های پایان خدمت بالای ۳۰۰ میلیون تومان را به کمیسیون ارائه دهد. در پایان سال ۹۶ افراد زیادی بازنشسته شدند؛ اما عده‌ای بازنشسته شده و مجدد به کار بازگشتند که البته بازگشت این افراد به موجب قانون و استفاده از پتانسیل‌های قانونی بود؛ اما این بازگشت منصفانه نیست چراکه اگر نیازی به حضور این افراد در همین پست بود، چرا بازنشسته شدند؟

ادامه از صفحه اول

دیپلماسی فعال علیه تهدید ایران

به تعبیر بهتر ماندگاری اروپا در برجام تابعی است از میزان فشارهای آمریکا از یک سو و همکاری جدی ایران با این قاره از سوی دیگر. اگر هدف ایران لغو حداکثری تحریم‌ها، بهره‌گیری از مزایای برجام در کاهش فشارهای اقتصادی، تسهیل سرمایه‌گذاری، رفع موانع پولی و... است. تصور می‌کنم با وجود پیوندها و درهم‌تنیدگی ساختار اقتصادی اروپا با آمریکا، دستیابی به آن تا جایی که مدنظر و رافع مشکلات ایران در این موارد است، با اقداماتی کم‌هزینه از طریق اروپا چندان دشوار نیست. اروپا به‌خوبی بر این نکته واقف است که موضع ترامپ در مقابل ایران و خروج وی از توافق هسته‌ای، ربطی به برجام ندارد؛ زیرا براساس آخرین گزارش آقای آمانو، ایران حتی پس از اعلام خروج آمریکا به تعهدات خود در توافق پایبند بوده و هیچ مورد تخلف از سوی بازرسان آژانس گزارش نشده است. مرجعیت این سازمان نقطه قوت اروپا در مقابل آمریکا در دفاع از ایران و بالطبع توافق هسته‌ای است. بنابراین نقطه آسیب‌پذیر اروپا در مقابل آمریکا در «متن برجام» و حتی در موضوع بحث‌برانگیز مدت زمان تعلیق فعالیت‌های هسته‌ای (موسوم به غروب) هم نیست. احتمالا رئیس‌جمهور ایالات متحده هم آن‌قدر کندذهن نیست که در پایبندی ایران نسبت به تعهداتش در برجام و موضع قدرتمند اروپا در این مناقشه تردید داشته باشد. موضوعی که می‌تواند موضع اروپا در مقابل آمریکا را سست کند و موجب فعال‌شدن گسل‌های برجام و نزدیکی اروپا به مواضع ترامپ شود. اشتراک دیدگاه این دو در فعالیت‌های موشکی و نقش ایران در منطقه هرچند از دو منظر و خاستگاه متفاوت است، حساسیت اروپا در این دو موضوع لزوما از جنس ادعاهای ترامپ و مواضع ایالات متحده آمریکا نیست. ادعاهای ترامپ برخاسته از مواضع رژیم صهیونیستی و نخست‌وزیر افراطی آن، که هیچ فرصتی برای تشویق آمریکا به رویارویی نظامی با ایران را از دست نمی‌دهد و لابی قدرتمند و پول بی‌حد و حساب عربستان است. اما بر کسی پوشیده نیست که در صورت اوج‌گیری بحران در این دو حوزه، موضع اروپا در دفاع از برجام نیز به شدت آسیب‌پذیر خواهد شد. هم‌زمان با تصمیم سنجیده مسئولان کشور در حفظ برجام و پیگیری مذاکرات در قالب جدید ۴+۱ و اقدام صحیح و سریع دستگاه دیپلماسی برای درخواست تشکیل کمیسیون مشترک جهت بررسی شرایط پس از نقض عهد و خروج آمریکا از توافق هسته‌ای، از راهبردهای منطقی کشور در شرایط پساخروج آمریکا از توافق بود. ضروری است اقداماتی که رافع نگرانی اروپا در «موضوعات دیگر» و بی‌ارتباط‌کردن آن با توافق هسته‌ای است در دستور کار قرار گیرد. شرایط منطقه به سرعت در برخی مناطق از طریق راهکارهای دموکراتیک انتخابات و دیگر کشورها از طریق تصمیمات و توافقات سیاسی یا تحرکات نظامی در حال دگرگونی است. شرایط حادث مانند مواضع اخیر روسیه پس از سفر نتانیاهو و اسد و جدال کلامی سخنگویان تهران و مسکو، تحرکات نظامی هدفمند رژیم صهیونیستی در جای جای سوریه، جابه‌جایی بازیگران سیاسی در عراق و شکل‌گیری ائتلاف‌های نه‌چندان همسو با ایران پس از انتخابات اخیر، اوج‌گیری تحرکات ائتلاف عربستان و امارات و سقوط تعدادی از پایگاه‌های حوثی‌ها در یمن در چند ماه اخیر، نتیجه مشخصی خواهد داشت و آن کندشدن و ناکارآمدشدن اهرم‌های مذاکره ما در دیپلماسی چندجانبه در بحران‌های منطقه‌ای است. در دو دهه گذشته همسویی تاکتیکی ایران و ایالات متحده آمریکا سه خط بزرگ صدام حسین، طالبان و داعش (در عراق) را از منطقه بیرون برده است. همراهی انکارناپذیر باراک اوباما در حل‌وفصل بحران هسته‌ای، فرصت‌های غیرقابل انکاری را برای ایران در منطقه فراهم کرد. روشن است که در همه موارد فوق منطق این همراهی تاکتیکی، منافع و اهداف غیرهمسوی هریک از این دو بود و ایران با هوشمندی آن دوره‌ها را مدیریت کرد و برگ‌های برنده بزرگی را در منطقه به دست آورد. پیگیری همان همسویی این بار با اروپا برای گذر از تونل وحشت ترامپ ضروری است. می‌توان اروپا را در برجام نگاه داشت؛ لازمه این کار در کنارگذاشتن هم‌زمان شرایط برای همکاری‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری شرکت‌های متوسط اروپایی، مذاکره درباره موضوعات منطقه برای خلع سلاح ترامپ و تقویت موضع قاره سبز در مقابل آمریکاست.

مرکز پژوهش‌های مجلس در تحلیلی از دولت خواست بازار آزاد را به رسمیت بشناسد

چگونه ۲۶ میلیارد دلار سرمایه از کشور خارج شد

معاون ارزی سابق بانک مرکزی: نرخ دلار باید با شیب افزایشی مناسب به ۴۸۰۰ تومان برسد

شرق: مرکز پژوهش‌های مجلس در تازه‌ترین گزارش خود، سیاست ارزی دولت را نادرست و منبعی برای توزیع رانت خوانده و معتقد است در روزهایی که آمریکا تصمیم به خروج از برجام گرفته و احتمال وضع تحریم‌های مجدد تقویت شده، ممنوعیت کار صرافی‌ها به‌منزله «خودتحریمی» است. نرخ ارز در سه‌ماهه منتهی به فروردین سال جاری بیش از ۳۰ درصد افزایش پیدا کرد و به گفته کارشناسان بازوی پژوهشی مجلس، این افزایش قیمت ناگهانی به‌منزله یک بحران است. طبق آمارهای این نهاد تحقیقاتی، درحال‌حاضر نظام بانکی کشور با ۱۴ میلیارد دلار کسری حساب سرمایه، ۱۲ میلیارد دلار کسری بدهی ارزی بانک‌ها و کاهش ۱۶.۳میلیارددلاری ذخایر ارزی بین‌المللی مواجه است. این تغییرات بدهی ارزی برای ایران بسیار سرمایه‌بر تمام شده؛ تاحدی که طبق اطلاعات مرکز پژوهش‌های مجلس، حجم تقریبی خروج سرمایه در سال ۹۵ و شش‌ماهه ابتدایی سال ۹۶، به ترتیب ۲۰.۲ و ۲۶.۲ میلیارد دلار بوده است. به تعبیر دیگر، در یک سال سرمایه داخلی ۲۴ درصد بیشتر از قبل از کشور خارج شده است و ادامه سیاست ارزی به سیاق کنونی، منجر به تشدید این کسری‌ها می‌شود. درهمین‌باره کمال سیدعلی، معاون ارزی سابق بانک مرکزی، در گفت‌وگو با «شرق» هرچند نگاه منفی مرکز پژوهش‌های مجلس را به سیاست ارزی دولت ندارد و معتقد است دولت در مقطع رام‌نشدگی نرخ ارز در بازار، چاره‌ای جز اقدامات پلیسی و امنیتی و تعیین ارز تک‌نرخی نداشت، اما می‌گوید این سیاست مانند سرمنشأ آن، باید خاصیتی مقطعی داشته باشد و نمی‌توان تا پایان سال به ادامه آن خوش‌بین بود. مرکز پژوهش‌های مجلس و معاون ارزی سابق بانک مرکزی، پیشنهاد مشترکی را مطرح می‌کنند؛ افزایش تدریجی قیمت نرخ ارز برای جلوگیری از کم‌اظهاری صادرکنندگان و اجازه فعالیت مجدد به صرافی‌ها.

ترکیه، چین و امارات، شرکای جهش ارزی

به گزارش «شرق»، بعد از افزایش قیمت نرخ ارز در سه ماه اخیر و جهش ناگهانی قیمت آن در فروردین، دولت سیاست ارزی معطوف بر ارز تک‌نرخی و سهمیه‌بندی عرضه ارز را در پیش گرفت؛ سیاستی که انتقاداتی را نیز به دنبال داشت. یکی از منتقدان سیاست دولت، محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، بود که اعتقاد داشت دلار چهارهزار ۲۰۰تومانی و ممنوعیت خریدوفروش در صرافی‌ها، نارضایتی‌هایی را همراه دارد و اساسا نمی‌تواند مشکلات ساختاری نظام بانکی را حل کند. حاصل این انتقاد، گزارش «تحلیلی بر وضعیت بازار ارز» مرکز پژوهش‌های مجلس است که به تقاضای پورابراهیمی نوشته شده است. در این گزارش، بازوی پژوهشی مجلس علل افزایش قیمت نرخ ارز را در دو دسته عوامل زمینه‌ای و تشدیدکننده تحلیل کرده و در شرح عوامل زمینه‌ای، به مواردی مانند رشد افسارگسیخته نقدینگی، محدودیت‌های بانک‌های ایرانی در ارتباط با بانک‌های بین‌المللی و به‌تبع آن نقل‌وانتقال وجوه و جایگزین‌شدن صرافی‌ها، وابستگی مسیرهای انتقال وجوه ارزی کشور به برخی نقاط خاص مانند دوبی در امارات متحده عربی، وابستگی به ارزهای واسط مانند دلار و یورو، وابستگی به پیام‌رسان متمرکز سوئیفت و واردات مدیریت‌نشده (قاچاق) اشاره کرده است؛ اما این عوامل همه آن چیزی نبود که باعث افزایش بیش از ۳۰درصدی نرخ ارز شد. به گفته کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، افزایش شدید خروج سرمایه به واسطه نااطمینانی در فضای اقتصادی کشور و اظهارنظرهای مقامات آمریکایی مبنی بر خروج از برجام، بر جهش قیمتی ارز تأثیر گذاشت؛ همچنان که ایجاد محدودیت‌های جدید در مسیرهای نقل‌وانتقال ارزی کشور در دوبی، ترکیه و چین به دلایل مختلف اعم از مالیات قانون مالیات بر ارزش افزوده در دوبی و تشدید نظارت‌ها، مسیرهای تنفس ارزی کشور را محدود کرد و انتقال ارزی را دشوارتر، پرریسک‌تر و پرهزینه‌تر. اگر حجم نقدینگی در بلندمدت زمینه جهش قیمتی ارز را فراهم کرد، بی‌اعتمادی دو کشور ترکیه و چین به برقراری روابط مالی با ایران و کارشکنی‌های کشور امارات، باعث شد در سه ماه نرخ دلار به بالای شش هزار تومان برسد. در کشور ترکیه پرونده هالک‌بانک و جریمه ۳۷.۵میلیارددلاری آن که به‌ویژه در دوره تحریم‌ها نقش مهمی در نقل‌وانتقال ارزی کشور داشت، برای ایران پیش آمد و ریسک معامله با بانک‌ها و صرافی‌های ایرانی را افزایش داد. در واقع، بانک‌های ترکیه می‌ترسند آنها نیز به واسطه ارتباط مالی با ایران دچار مشکل شوند. کشور چین نیز که بزرگ‌ترین شریک تجاری ایران است، سخت‌گیری درباره نقل‌وانتقالات ارزی با ایران را به پشتوانه رعایت توصیه‌های FATF و تحریم ایران آغاز و نقل‌وانتقال ارز به‌ویژه ارز حاصل از صادرات نفت و محصولات پتروشیمی را دشوار کرده است.

نرخ حقیقی دلار: ۵۵۰۰ تومان

کمال سیدعلی، معاون ارزی سابق بانک مرکزی، معتقد است عوامل یادشده، حدود یک‌ماه پیش به نقطه‌ای رسید که حالتی روانی بر روال عادی بازار ارز سلطه پیدا کرد و در یک روز ۵۰۰ تاهزارتومان نرخ دلار افزایش پیدا کرد. در چنین شرایطی طبیعتا دولت مجبور به ورود و مداخله بود، همچنان که در همه کشورها این مداخله مقطعی مرسوم است و هر زمانی بازار بورس و ارز از روال عادی خود خارج می‌شود، دولت‌ها برای کنترل اوضاع وارد می‌شوند، سه تا چهار روز بورس را تعطیل می‌کنند و بعد از ریشه‌یابی، تمهیداتی را به خرج می‌دهند. او می‌گوید تعیین نرخ ترجیحی ازسوی دولت و تعطیل‌کردن صرافی‌ها از طرف دولت اقدام معقولی در شرایط آن روزها بود، اما اینکه این اقدام مقطعی و فوری را بخواهیم به‌عنوان سیاست ارزی در طول سال اجرا کنیم، بحران ارزی ما را تشدید می‌کند. سیدعلی می‌گوید: «تجربه سرکوب نرخ ارز یک‌بار دیگر در اقتصاد کشور ما رخ داد. در سال ۸۹ و در دولت احمدی‌نژاد بانک مرکزی به‌شکل غیرواقعی نرخ دلار را روی هزارتومان ثابت نگه داشته بود و بعد از آن همه شاهد انفجار ناگهانی قیمت ارز بودیم که تورم ۴۰درصدی را به بار آورد. در سه سال گذشته هم نرخ دلار روی سه هزارو ۵۰۰تومان ثابت نگه داشته شده بود، گرچه با مدیریت و انضباط مالی دولت حسن روحانی پیامدهای منفی سرکوب ارز قابل قیاس با تجربه سال ۸۹ نیست، اما اگر روند تدریجی افزایش قیمت نرخ ارز را در سال‌های اخیر در پیش گرفته بودیم، اکنون با شرایط فعلی بازار ارز روبه‌رو نبودیم؛ شرایطی که صادرکننده برای سود بیشتر میزان صادرات خود را کمتر از واقعیت اظهار می‌کند تا ارز حاصل از آن را نه با چهار هزارو ۲۰۰تومان به دولت، بلکه با شش هزار تومان در بازار غیررسمی بفروشد».

این نکته مورد اشاره کمال سیدعلی در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس هم دیده می‌شود؛ در این گزارش آمده است اقدامات دولت «واکنشی» بود و نه «کنشی». به گفته این نهاد تحقیقاتی، درواقع بانک مرکزی به جای حل علل اساسی مشکلات موجود در نقل‌وانتقالات ارزی و اقداماتی مؤثر برای تعدیل نرخ ارز متناسب با عوامل بنیادین اقتصاد، منفعلانه امیدوار به رفع محدودیت‌های بانکی از قبل برجام بود و تلاش می‌کرد التهابات بازار را با عرضه ارز در بازارهای حواله در کشورهای همسایه مانند امارات متحده عربی (دوبی) و عرضه اسکناس ارزی در بازارهای نقدی داخلی مدیریت کند.

پیشنهاد معاون ارزی سابق بانک مرکزی برای ادامه سیاست ارزی دولت، تعیین نرخ شناور و افزایش تدریجی قیمت آن در محدوده چهار هزارو ۶۰۰ تا چهار هزارو ۸۰۰تومان است. او معتقد است در این صورت صادرکننده هم تمایل پیدا می‌کند ارز حاصل از صادرات خود را به دولت و با نرخ رسمی اظهار کند، اما مهم این است که دولت این افزایش قیمت را با شیب مناسبی انجام دهد. ضمن اینکه به صرافی‌های مطمئن اجازه فعالیت مجدد دهد تا در روزهای تحریم، صرافی‌ها بتوانند مسئولیت نقل‌وانتقال ارزی را برعهده بگیرند.

بازوی پژوهشی مجلس نیز ضمن انتقادات خود، پیشنهاداتی را به دولت می‌دهد. کارشناسان این مرکز با انتقاد از نداشتن پایه محاسباتی چهار هزارو ۲۰۰تومان برای نرخ دلار، نرخ واقعی دلار را تا پنج هزارو ۵۰۰تومان تخمین زده‌اند. این نرخ را براساس سایر ارزها و طلا تعیین کرده‌اند. این نهاد پیشنهاد داده است، دولت بازار غیررسمی را به رسمیت بشناسد و نه با اقدامات امنیتی بلکه با به‌رسمیت‌شناختن آن، این بازار را در کنترل و نظارت خود قرار دهد. تلاش‌های سیاسی و دیپلماتیک به‌منظور تسهیل نقل‌وانتقالات ارزی از دیگر پیشنهادهای این مرکز است و نقطه محوری تمرکز این تلاش‌ها را هم درخصوص الحاق به fatf معرفی کرده است.

همچنین با توجه به آغاز دوره جدید تحریم خرید اسکناس دلار، ضروری است بانک مرکزی از توزیع اسکناس ارز با نرخ ترجیحی چهار هزارو ۲۰۰تومانی دلار برای تمامی مصارف ارزی خودداری کند و با اتخاذ تدابیری مانند عوارض تصاعدی خرید اسکناس، پاداش تصاعدی فروش اسکناس، اعطای مجوز حمل اسکناس دلار فراتر از ۱۰هزار یورو به صادرکنندگان مرزی و صادرکنندگان به عراق و افغانستان یا واردکنندگان این کشورها و رفع محدودیت‌های ناظر بر ورود ارز همراه مسافر از کشورهای همسایه، زمینه را برای تأمین اسکناس ارز کشور از سوی عموم مردم، نه بانک مرکزی که قابلیت رصد و تحریم ندارد، فراهم کند.

ورود و خروج ارز در اقتصاد ایران (میلیون دلار)

ورود (عرضه) ارز			خروج (تقاضا) ارز		
اقلام	سال ۹۵	۹ ماهه اول سال ۹۶	اقلام	سال ۹۵	۹ ماهه اول سال ۹۶
صادرات نفتی	۵۵۷۵۲	۴۶۳۷۰	واردات گاز و فراورده‌های نفتی	۱۳۸۸	۱۴۴۱
صادرات کالاهای غیرنفتی	۲۸۲۲۶	۲۲۷۰۸	واردات کالاهای غیرنفتی	۶۱۷۴۸	۵۱۲۶۹
صادرات خدمات	۱۰۰۶۰	۷۶۱۰	واردات خدمات	۱۶۰۰۱	۱۴۱۷۷
دریافت درآمد ارزی	۲۵۳۶	۱۸۳۳	پرداخت درآمد ارزی	۱۶۰۸	۱۰۶۳
حساب انتقالات جاری (دریافت)	۱۰۰۰	۷۴۵	حساب انتقالات جاری (پرداخت)	۴۴۳	۴۱۳
حساب سرمایه				−۱۸۲۸۸	−۱۴۱۱۰
موازنه کل (تراز پرداخت‌ها- تغییر در ذخایر بین‌المللی)				−۷۶۶۶	−۸۶۳۱

کفایت سرمایه برخی بانک‌ها زیر خط الزام قانونی

شرق: پایین‌بودن کفایت سرمایه و حجم بالای مطالبات معوق بانک‌ها شرایطی را برای نظام بانکی به وجود آورده است که اگر نخواهیم از ادبیات ورشکستگی استفاده کنیم، می‌توان از بحرانی نام برد که برخی بانک‌ها با آن درگیر هستند. این بحران که حاصل انباشت زیان‌های چندین‌ساله است، در بانک‌های دولتی جدی‌تر است و بانک‌های خصوصی به‌دلیل کوچک‌بودن و عمر کوتاه‌تر، کمتر دچار چالش میزان سرمایه هستند. طبق اطلاعاتی که مرکز پژوهش‌های مجلس به‌تازگی منتشر کرده است، درحالی‌که میانگین نسبت کفایت سرمایه بر اساس الزام بانک مرکزی باید هشت درصد باشد، اکنون در بانک‌های کشور این رقم کمتر از پنج درصد است و در بانک‌های بزرگی مانند بانک ملی این نسبت منفی است. حمید تهران‌فر، معاون سابق نظارتی بانک مرکزی، نیز در گفت‌وگو با «شرق» این آمار را تأیید کرده و گفت: در شرایط کنونی بانک‌ها دو راه‌حل بیشتر ندارند؛ یا باید سرمایه خود را افزایش دهند یا دارایی‌های خود را تعدیل کنند. تنگناهای مالی دولت و وضعیت بورس نشان می‌دهد دسترسی به هیچ‌کدام از این راهکارها شدنی نیست، مگر اینکه ضوابط سفت‌وسختی تعیین شود که افراد وابسته به گروه‌های خاص؛ چه در مقام تسهیلات‌بگیر و چه سهام‌دار به نفع تعدیل دارایی‌های بانک‌ها و واقعی‌کردن مطالبات کنار زده شوند.

کفایت سرمایه بانک‌ها زیر ۵ درصد

به گزارش «شرق»، مقررات و استانداردهای بین‌المللی در زمینه کفایت سرمایه پیشرفت‌های قابل‌توجهی داشته، ولی بانک مرکزی ایران همچنان بر اساس استاندارد کمیته بال ۱ عمل می‌کند. بانک مرکزی آیین‌نامه کفایت سرمایه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری را در بهمن‌ماه سال ۱۳۸۲ تصویب و حداقل نسبت کفایت سرمایه هشت درصد را برای این نهادها الزامی کرده است. بازارهای مالی و اعتباری کشور به‌سرعت در حال گسترش استفاده از نوآوری‌های جدید و توسعه همکاری‌های بین‌المللی با شرکای خارجی خود هستند، اما تاکنون تهیه و ابلاغ استانداردهای کفایت سرمایه متناسب با سرعت تغییرات نظام بانکی کشور از سوی مقام ناظر دنبال نشده است.

کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس معتقدند، عدم همراهی بانک مرکزی به‌عنوان نهاد متولی سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری شبکه بانکی با اقتضائات جدید و یافته‌های روز، باعث خواهد شد اشکالات مدل‌های قدیمی مدیریت ریسک و استانداردهای کفایت سرمایه بال ۱ در شبکه بانکی باقی مانده و به تکرار بحران‌های بانکی و اعتباری تجربه‌شده دنیا در داخل کشور منجر شود. درحالی‌که تاکنون در ایران عملا نسخه بال ۱ اجرائی شده، نسبت کفایت سرمایه بسیاری از بانک‌های ایران حدنصاب این مقررات را تأمین نمی‌کند. درحالی‌که بانک‌های دنیا بر اساس استاندارد بازل ۳، در حال آماده‌شدن برای کفایت سرمایه ۱۲ درصد هستند، میانگین این عدد در ایران کمتر از پنج درصد است. بر اساس مهلت اعلام‌شده برای اجرائی‌کردن بازل ۳، باید استانداردهای لازم تا پایان سال ۲۰۱۸ در بانک‌ها به مرحله اجرا درآید تا بر این مبنا بانک‌های ایران به‌عنوان بانک‌های قابل‌اطمینان‌تر برای سرمایه‌گذاری در دنیا مورد توجه قرار گیرند. مرکز پژوهش‌های مجلس در این گزارش توضیح داده است: نمی‌توان انتظار داشت بانکی که استانداردهای بین‌المللی را رعایت نمی‌کند، از جانب بانک‌های خارجی مورد پذیرش قرار گیرد. همچنین با توجه به موارد یادشده، میانگین نسبت کفایت سرمایه برای بانک‌های دولتی سپه، کشاورزی و مسکن طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۳ به‌ترتیب برابر با ۲/۴۶، ۵/۴۱ و ۴/۸۷ درصد بوده است. همچنین طی سال‌های اخیر کفایت سرمایه بانک ملی به دلیل زیان انباشته قابل‌توجه، منفی بوده است.

ضعف در افشای اطلاعات بانکی

بازوی پژوهشی مجلس مواردی مانند پایین‌بودن سرمایه پایه بانک‌ها و فقدان انگیزه در صاحبان سهام برای افزایش سرمایه، بازبینی‌نکردن مقررات کفایت سرمایه همگام با تحولات جهانی، ضعف در افشا و تفاوت‌های زیاد در ارائه اطلاعات مربوط به کفایت سرمایه در صورت‌های مالی بانک‌ها را جزء مشکلات عدیده در کفایت سرمایه بانک‌های دولتی می‌داند؛ مشکلاتی که ناشی از عوامل بیرونی و درونی، کاهش سودآوری و افزایش زیان‌های انباشته است. این گزارش می‌افزاید: نبود اثربخشی اقدامات اصلاحی و نظارتی لازم درباره بانک‌هایی با کفایت سرمایه پایین‌تر از حد استاندارد، کیفیت پایین و غیرکارای کانال‌های افزایش سرمایه بانک‌ها مانند تجدید ارزیابی دارایی‌ها و... دلایل اصلی وضعیت نامناسب کفایت سرمایه در بانک‌های ایران است. کاهش سودآوری بانک‌ها و افزایش زیان‌های انباشته و تداوم آن در سال‌های اخیر مانع از افزایش سرمایه بانک‌ها و افزایش سرمایه پایه آنها شده است.

کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس نوشته‌اند: بررسی صورت‌های سود و زیان بانک‌های کشور نشان می‌دهد که روند کاهش سوددهی آنها در حال تبدیل‌شدن به روند زیان‌دهی و افزایش نامتعارف زیان است. بسیاری از بانک‌های بزرگ کشور در سال ۱۳۹۵، زیان‌های بالایی ثبت کرده‌اند. نکته درخورتوجه آن است که از سال ۱۳۹۴ شاهد ایجاد زیان انباشته پایان دوره و انتقال آن به سال‌های بعد هستیم، به‌طوری‌که این مسئله سبب ازبین‌رفتن اندوخته قانونی برخی بانک‌ها و حتی منفی‌شدن نسبت کفایت سرمایه در برخی بانک‌های بزرگ شده است. حمید تهران‌فر، معاون نظارتی سابق بانک مرکزی، درباره این موضوع معتقد است اگر تغییرات ساختاری لازم در نظام بانکی اتفاق نیفتد، با بانک‌های زیان‌ده و... مواجه خواهیم بود. او توضیح می‌دهد: آنچه امروز ما درباره وضعیت سرمایه بانک‌ها شاهد هستیم، در درون خود پیچیدگی‌هایی دارد که سر کلاف هرکدام از آنها به یک معضل نظام بانکی می‌رسد و نمی‌توانیم فقط بگوییم بانک‌ها با کمبود سرمایه روبه‌رو هستند. ما با حجم نقدینگی هزارو ۳۰۰ هزار میلیاردتومانی روبه‌رو هستیم که هرساله در حال رشد بالای درصدی است. این به این معناست که میزان سپرده‌ها در بانک‌ها فزونی یافته و بانک‌ها از سمت سپرده در حال بزرگ‌شدن هستند. هرچقدر هم دارایی بزرگ‌تر، سرمایه بیشتری هم لازم است که نسبت سرمایه به حد استاندارد خود نزدیک شود؛ اما به دلیل وضعیت پارامترهای اقتصادی این نسبت در حال افزایش است.

او اضافه کرد: در چنین شرایطی بانک‌ها دو راه‌حل بیشتر ندارند. باید سرمایه خود را افزایش دهند یا دارایی‌های خود را تعدیل کنند. با توجه به تنگناهای مالی، افزایش سرمایه از طریق دولت و با بودجه دولتی که عملا ناممکن است و دولت از پسِ آن برنمی‌آید. درواقع افزایش سرمایه بانک‌ها متوقف شده است. می‌ماند تعدیل دارایی‌ها که آن هم شرایط بازار سرمایه و بورس طوری نیست که بتواند این تعدیل را ممکن کند. معاون ارزی سابق بانک مرکزی بخشی از مشکلات پیش‌آمده برای نظام بانکی را در سطح قانون‌گذاری و قوانین تحمیلی می‌داند و می‌گوید: تعدیل دارایی بانک‌ها براساس قوانین مجلس تعیین می‌شود. از طرف دیگر هم در یک روال غلط با امهال مطالبات، به شکل اسمی مطالبات غیرجاری تبدیل به مطالبات جاری می‌شوند و در این فرایند تسهیلات‌بگیران وابسته به گروه‌های خاص وزنه سنگین‌تری دارند و درحالی‌که تعهدات خود را انجام نداده و بازگشت تسهیلات سنگین‌شان را به وقفه می‌انداختند، در این روند تبدیل می‌شوند به مشتری‌های خوش‌حساب بانکی. قوانین و بانک مرکزی هم دست این افراد را باز گذاشته است و مطالبات غیرجاری خود را تبدیل به مطالبات جاری می‌کنند؛ بنابراین هر روز بر حجم سرمایه غیرواقعی بانک‌ها افزوده می‌شود.

خبر

حضور مدیرعامل آسمان در مجلس

• رئیس کمیسیون عمران مجلس از بررسی شکایت‌ها علیه هواپیمایی آسمان درباره تأخیرات پروازی خبر داد و گفت: ممنوعیت ایجادشده برای پرواز هواپیماهای این شرکت در حوزه اتحادیه اروپا از سوی کمیسیون عمران بررسی می‌شود. به گزارش تسنیم، رئیس کل سازمان مالیاتی احکام مربوط به مالیات قانون بودجه سال ۹۷ را برای اجرا به ادارات امور مالیاتی ابلاغ کرد. بر این اساس، در بند ۲ تبصره ۶ قانون بودجه آمده است محل اخذ مالیات و عوارض ارزش افزوده واحدهای تولیدی محل استقرار آنها می‌باشد. -سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند مالیات بر ارزش افزوده گروه‌هایی از مؤدیان مشمول مالیات بر ارزش افزوده را با اعمال ضریب کاهشی ارزش‌افزوده فعالیت آن بخش تعیین نماید. مقررات این بند درخصوص دره‌هایی که مالیات آنها قطعی نشده است، جاری خواهد بود. ضریب ارزش‌افزوده هر فعالیت با پیشنهاد سازمان مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

احکام مالیاتی قانون بودجه سال ۹۷ ابلاغ شد

• احکام مالیاتی قانون مالیاتی بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور مصوب اسفند ۹۶ مجلس از سوی رئیس کل سازمان امور مالیاتی، ابلاغ شد. به گزارش تسنیم، رئیس کل سازمان مالیاتی احکام مربوط به مالیات قانون بودجه سال ۹۷ را برای اجرا به ادارات امور مالیاتی ابلاغ کرد. بر این اساس، در بند ۲ تبصره ۶ قانون بودجه آمده است محل اخذ مالیات و عوارض ارزش افزوده واحدهای تولیدی محل استقرار آنها می‌باشد. -سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند مالیات بر ارزش افزوده گروه‌هایی از مؤدیان مشمول مالیات بر ارزش افزوده را با اعمال ضریب کاهشی ارزش‌افزوده فعالیت آن بخش تعیین نماید. مقررات این بند درخصوص دره‌هایی که مالیات آنها قطعی نشده است، جاری خواهد بود. ضریب ارزش‌افزوده هر فعالیت با پیشنهاد سازمان مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

افزایش ۲۰درصدی تعرفه حمل‌ونقل در کشور اجرا شد

• **ایرنا:** در نشست هم‌اندیشی وزیر راه‌وشهرسازی با نمایندگان رانندگان حمل‌ونقل بار و مسافر، افزایش ۲۰درصدی نرخ کرایه حمل‌ونقل برای همه استان‌ها اعمال شد درحالی‌که پیش از این محدوده ۱۰ تا ۲۰درصدی تعیین شده بود. به گزارش ایرنا، در روزهای اخیر، کامیون‌داران نسبت به کم‌بودن کرایه و مشکلات بیمه‌ای و صنفی، اعتراض کرده و خواهان رسیدگی به وضعیت خود شدند. دراین‌باره نشست هم‌اندیشی وزیر راه‌وشهرسازی با نمایندگان رانندگان بخش حمل‌ونقل بار و مسافر جاده‌ای (کامیون و اتوبوس) با هدف چاره‌اندیشی برای رفع مشکلات این صنف عصر شنبه در ساختمان این وزارتخانه برگزار شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت راه‌وشهرسازی، عباس آخوندی در پاسخ به حاضران، اعتراض صنفی رانندگان را حق قانونی و طبیعی آنها دانست و تأکید کرد: باید توجه داشت که حق اعتراض با سنگ‌پراکنی متفاوت است؛ مانند گفته‌های نمایندگان رانندگان باور دارم افرادی که وسط جاده‌ها اقدام به سنگ‌پراکنی کردند، جزء رانندگان نیستند. وی افزود: مشکلات رانندگان را باید با مشارکت و مشورت همدیگر رفع کنیم. بر همین اساس به دنبال توافق پشت درهای بسته نبوده و رانندگان از همه جزئیات تصمیم‌گیری‌ها مطلع خواهند شد.

خبر ویژه

مجمع آپ ۵۹ تومان سود تقسیم کرد

• مجمع عادی سالانه شرکت آسان‌پرداخت پرشین (آپ) روز یکشنبه ششم خرداد ۹۷ در مرکز بین‌المللی همایش‌های رازی برگزار و گزارش هیئت‌مدیره این شرکت به سهامداران ارائه شد. حامد منصوری، مدیرعامل شرکت آسان‌پرداخت پرشین، در مجمع عادی سالانه «آپ» به بررسی و تشریح عملکرد آن در سال مالی ۹۶ و مهم‌ترین برنامه‌های آسان‌پرداخت پرشین برای سال جاری پرداخت. همچنین در مجمع عادی سالانه شرکت آسان‌پرداخت پرشین (آپ) حسابرس و بازرس قانونی و حسابرس مستقل، گزارش خود را درباره صورت‌های مالی منتهی به تاریخ ۲۹ اسفند سال ۱۳۹۶ ارائه کردند. علاوه بر این، تصمیم‌گیری درباره تقسیم سود ۵۹۰ریالی برای هر سهم در دستور کار مجمع عادی سالانه شرکت آسان‌پرداخت پرشین قرار گرفت و به تصویب مجمع رسید. گفتنی است آسان‌پرداخت پرشین در سال ۹۵ با سرمایه هزارمیلیاردریالی در بازار دوم معاملات بورس شروع به کار کرد و سرمایه خود را بعد از برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده سال ۹۶ به دو هزار میلیارد ریال رساند.